

A MEGYEI KÖNYVTÁRI HÍRADÓKRÓL

Sorozatunkban azokat a rövidebb-hosszabb „bemutató” cikkeket közöljük, amelyek a megyei hálózati híradók múltjáról, jelenéről és jövőjéről tudósítanak. 2007 őszén a szerkesztőség levélben kereste meg a megyei könyvtárak igazgatóit, azzal a kéréssel, hogy maguk számoljanak be vagy éppen lapszerkesztő munkatársuk írjon ismertetést a megye hálózati híradójáról; úgy ahogyan maguk gondolják, úgy ahogyan önmaguk látják lapjukat. Vannak megyék, ahol jelenleg nem is lát napvilágot könyvtári hálózati híradó, vannak megyék, ahonnan visszajelzést sem kaptunk. Ahonnan viszont érkeztek bemutató cikkek – azokat sorra-rendre olvasóink elé tárjuk.

Az ötvenéves Pest Megyei Könyvtárost lapozgatva

„1955-ben jelent meg a Pest megyei Könyvtáros első száma. Innen számolva már az 53. évfolyamnál kellene tartanunk, de az idők vihara 3 esztendőben nem tette lehetővé a lap megjelenését” – írta Biczák Péter könyvtárigazgató az 50. évfolyam bevezetőjében.¹

Nos, mit mondhatunk e sok vihart átélt folyóirat félévszázados életéről ahhoz, hogy az olvasó lehetőleg teljes képet kapjon erről a kiadványról, amelynek cikkei *„hű tükrei a megye könyvtárügye fejlődésének.”²*

Hosszas töprengés után arra gondoltam, hogy lappal a kézben járjuk végig együtt ezt az ötven esztendőt, és idézzük meg, idézzük fel, azokat a gondolatokat, amelyek nem hullottak ki az idő rostáján. Remélem, hogy miután az én lelkem szűrőjén fennakadtak, talán mások számára is láttató módon tanúskodnak a múlt-ról, amely sok tekintetben akár a jelenünk is lehetne.

Kezdetben volt a szándék, amelyet Simon Zoltán, a megyei népművelési osztály vezetője így összegezett a *Beköszöntőben*: *„...ezen kiadványunk révén szorosabbra kívánjuk fűzni a kapcsolatainkat azzal, hogy tájékoztatjuk őket (mármint a megye könyvtárosait) megyénk könyvtári eseményeiről, lehetővé tesszük hasznos tapasztalatok átadását, és teret engedünk azoknak kiadványunk lapjain, akik könyvtári szempontból közérdekű írásukkal megkeresnek bennünket.”³*

Az első számok rovatcímei (*Verseny a könyvtári munka megjavításáért; Könyvtáros arcképek; Könyvtáraink életéből; Irodalmi rendezvényekről; Módszertani tanácsadó; Hírek; A József Attila olvasómozgalomról; Kis könyvtárak összevonásáról; Tanácsok a könyvtárakért; Faliújság és könyvtár; Levelezőink írják*) jól érzékeltetik, milyen sokoldalúan próbált a kiadót jegyző Debreceni Imréné, a Pest Megyei Könyvtár akkori igazgatónöje és a tíz éven át anonimitásban maradt szerkesztő, Pál Ernő munkálkodni a fent megfogalmazott szándék megvalósításán.

1957 novemberében újabb *Beköszöntő* indította útjára a *Pest Megyei Könyvtárost*. Ebben Szabó Sándor, a Megyei Tanács V. B. elnökhelyettese ma is időszerű gondolatokkal igyekezett együttműködésre serkenteni egykori kollégáinkat: „*Legyen ez a szerény lap a könyvtárosok tapasztalatcseréjének lapja. Írják meg benne munkájuk eredményeit és azokat a bevált, jó módszereket, amelyekkel az eredményeket elérték. Tapasztalataik, jó módszereik feltárásával segítség elő, hogy megyénkben minél több olvasó gyarapodjék tudásban, ismeretekben. Munkájuk során különös gonddal foglalkozzanak az ifjúsággal. Segítség elő, hogy a fiatalok is megízleljék az olvasás örömeit, és rendszeresen olvassanak... Szeretnénk, ha lapunk tényleges segítőtársává válnék a megye könyvtárosainak.*”⁴

Tán e ma is bennünk élő vágy tartotta életben, s készítette szüntelen megújulásra a lapot. Ám miközben folyvást új kunsztokat tanulva próbálunk tovább araszolni göröngytelennek egyáltalán nem nevezhető utunkon, észre kell vennünk, hogy a hatékony könyvtárosi munka alapfeltételei a kezdetek óta mit sem változtak. Erre utalnak ugyanis Debreceni Imréné 1957-ben papírra vetett gondolatai: „*Ahhoz, hogy komoly propagandamunkához kezdjünk, három feltétel szükséges: 1. Barátságos, fűtött könyvtárhelyiség, 2. szép, érdekes, új könyvek, 3. az emberekkel bántni tudó, képzett könyvtáros.*”⁵

A *Pest Megyei Könyvtáros* életének első évtizede a nagyon tudatos építkezéstről tanúskodik. Egyre több írásban olvashatunk egy-egy adott könyvtár, könyvtáros működésének eredményeiről, sikereiről, kudarcairól. Az írások címei (*Népkönyvtárosaink írják; Népkönyvtárosok értekezlete Gödöllőn; A Ráckevei Járási Könyvtár eredményei* stb.) jól tükrözik, hogy valódi műhelymunka alakult ki a folyóirat készítése során. E folyamat egyik meghatározó állomása lett, hogy 1957-ben a szerkesztését is egy újonnan alakult szakembergárda hatáskörében utalták, erről így adott hírről a lap: „*Megalakul a Pest megyei Könyvtár Módszertani Tanácsa... A tanács feladata a módszertani munka hatásosságának emelése s gyakorlatibb alapokra való helyezése. A jövőben a tanács szerkeszti majd a Pest Megyei Könyvtárost is.*”⁶

Az új szerkesztőbizottság valóban még elkötelezettebben igyekezett a könyvtári munka fejlesztését elősegíteni azáltal, hogy az egyes írásokban rendszeresen megjelentek a statisztikai adatokra támaszkodó elemzések (*Beszélő számok*) mellett, a különféle módszertani eligazításra szolgáló cikkek (*A könyvtárközi kölcsönzésről; A könyvek visszaperlésének módja* stb.) Jelentősnek mondható további segítségként értékelhetjük a könyvtárosok önképzését támogató lexikon (*Kis könyvtárlexikon*) és a tartalomjegyzék megjelenését az 5. évfolyamtól kezdve. Egy kedves színfoltja volt e korszakban a könyvtári híreknek; azokra a tudósításokra gondolok, amelyek örömmel adtak hírt arról, milyen kapósak a könyvtáros leányok, és mely házasságok révén növekedett egy-egy potenciális olvasóval a könyvtárhasználók tábora.

„*Megindult a függetlenített könyvtárosok továbbképzése.*”⁷ – adja tudunkra a lap, jelezve ezáltal, hogy a magyarországi könyvtárügyben megkezdődött a

könyvtárak intézményesítése, és az új helyzetben magasabban képzett könyvtárosokra volt szükség. Nem csoda, hogy hasábjain is egyre több írás igyekszik mutatni az irányt, amelyre haladnia kell annak, aki a használói és szakmai igényeknek meg kíván felelni. Hadd idézzek erre is egy példát: „*A törzsanyag képezze a könyvtár szilárd alapját, adja meg a lehetőséget az általános műveltség elemének elsajátításához, a csereanyag pedig, tartson lépést a legfrissebb irodalmi és tudományos eseményekkel, gyakori változtatásával állandóan tartsa ébren a könyvtár iránti érdeklődést.*”⁸ Ugye mennyire időtálló gondolatok ezek? Magam legalábbis így érzem azon tapasztalatok birtokában, amelyeket Pest megye könyvtárait járva szereztem akár az elmúlt hónapokban is.

Ugyancsak szívet-lelket melengetők azok a hírek is, amelyek a sorra megnyíló új könyvtárakról, megújuló könyvtáráépületekről, vagy éppen az ún. művelődési autók munkába állításáról tudósítanak. Például, itt kaphattunk hírt Cegléd 1958 decemberében megnyitott új gyermekkönyvtáráról. Azt, hogy ennek, a helytörténet szempontjából is fontos adatnak van a mának szóló üzenete, úgy hiszem, nem kell bizonyítanom.

Néha talán naivnak tűnő kívánságok is születnek bennünk, mint ezt, egy előtünk járt, kollégánk példája is mutatja. Egy alkalommal ugyanis Leányfalun azzal kéréssel fordult az ott megjelent írókhoz, hogy olyan könyveket írjanak: „*melyek olvasmányosságukkal és ugyanakkor feltétlen irodalmi értékükkel alkalmasak arra, hogy kezdő olvasókat rávezessenek a rendszeres olvasásra.*”⁹ Az olvasóvá nevelés, az olvasás megszerettetése minden kor könyvtárosának szívügye, hisz létszükséglete, hogy ne apadjon, hanem növekedjen az a használói kör, amely a könyvtárakra fordított költségvetési források társadalmi hasznosságát igazolja. Ma, az öregbetűs könyvek reneszánsza idején, nem okoz nehézséget egyetértőnk azzal a néhány évtizeddel ezelőtt született megállapítással, hogy: „*Az olvasók jobban szeretik a nagyobb betűs, ki-bekezdéses könyveket, mint ahol a lapok apró betűkkel, sűrű sorokkal vannak szedve... az apró betűs, sűrű soros könyv olvasása nemcsak szellemileg, hanem szinte fizikailag is kimeríti az értelmet és a szemet. Ezt el kell kerülni, mert az olvasót ez elkedvetleníti az olvasástól.*”¹⁰

Visszatérve lapunk módszertani jellegű cikkeihez, elmondhatjuk, hogy az egykori szerkesztőbizottság mindent megtett, hogy a könyvtári szakma legfrissebb szemléletével oltsa be a településeken dolgozó könyvtárosokat. Erről vallanak a találmásra kiragadott címek (*A szabadpolcos kölcsönzés tapasztalatai; A csoportos leltárkönyvről; A könyvtáráépítés és korszerűsítés néhány kérdése* stb.).

Katsányi Sándor egyik írásából emeltem ki az alábbi, mondhatnánk, örökérvényű mondatokat: „*A szerzeményezéssel kapcsolatban sokan hivatkoznak az olvasók igényeire is. Ezzel azonban csínjában kell bánnunk. Nagy baj, ha egyetlen szempontunk az olvasók pillanatnyi igényeinek kiszolgálása. Valóban, az olvasót kell mindenek előtt szem előtt tartanunk, de nem csak a jelenleg beiratkozott olvasókat, hanem azokat is, akiket a jövőben meg akarunk nyerni, és nemcsak azt az igényt, amit pillanatnyilag kifejeznek, hanem amit a jövőben fel akarunk kelteni bennük.*”¹¹ Bevallom, e témakörben ma sem tudnék korszerűbb, előremutatóbb tanácsot adni könyvtáros kollégáinknak széles e hazában éppúgy, mint határainkon túl, ahol erre olykor alkalmam adódik.

1965-től megváltozott a számozás: 10. évfolyam 1. szám! Ekkor már a szerkesztő, Pál Ernő nevét is feltüntették. A szándék azonban töretlenül ugyanaz maradt:

„...betölteni a sokszor felbontatlanul talált körlevelek szerepét, helyet ... adni a szakkérdésekkel, irodalmi, helyismereti témákkal foglalkozó írásoknak.”¹² Valóban, a lapot forgatva megtapasztalhatjuk, hogy e szándék miként öltött testet.

A helyismereti dokumentumok gyűjtésének és hasznosításának kérdése 1977-től jelenik meg a Pest Megyei Könyvtárosban. 1984-ben Mándli Gyula, a szobi Érdy János Körzeti Könyvtár igazgatója hosszú tanulmányban ismertette könyvtára helyismereti gyűjteményének szabályzatát. Nem titkolt szándéka az volt, hogy segítséget nyújtson más hasonló intézményeknek saját gyűjteményük létrehozásában. A helyismeret, helytörténet témaköre ezután újra és újra felbukkant más-más formában a lap hasábjain (*Számítógép a könyvtár helytörténeti gyűjteményében; Helytörténeti dokumentumok felhasználása a gyermekkönyvtári munkában; Helytörténeti gyűjtemény Szentendrén* stb.). Az 1990-es évek második felében Csáky Károly ipolysági kutató írásai jelentek meg folyamatosan *Hont megye jeles szülöttei* rovatcímmel. Az új évezredben eddig napvilágot látott számokban pedig a Pest megyében megjelent jelesebb helytörténeti munkák bemutatása a feladata a *Helytörténeti kalandozások térben és időben* című rovatnak. Ezek után talán nem szorul magyarázatra, hogy 1995-ben miért Vácott tartotta első országos tanácskozását az MKE Helyismereti Könyvtárosok Szervezete, amelynek első elnöke Mándli Gyula lett.

Az elmúlt években sokat hallhatunk a jó példák bemutatásának szükségességéről. Nos, ez sem tűnik új keletű dolognak, ha a Pest Megyei Könyvtárosban napvilágot látott azon írásokat olvasgatjuk, amelyeket hajdan volt kollégáink „Az én módszerem” pályázatra küldtek be. Egyre gyakrabban jelentek meg beszámolók más megyék, más országok könyvtári gyakorlatáról (*Bevált munkamódszereink; Bács megyei mozaik; Olaszországi jegyzetek* stb.).

Azon való nagy igyekezetünkben azonban, hogy tükörbe nézve gyönyörködhessünk a tökéletes könyvtáros képében, időnként be kell látnunk: bizony, ma sem kellene hosszantartó lelkiismeret-vizsgálatot tartanunk, hogy rádöbbenjünk, olykor, talán nem is ritkán, könyvtáros szemmel nézzük a világot, és ez nem mindig problémamentes. Álljon itt bizonyítékként erre is egy idézet a „régmúltból”: „Egy idős olvasóm a következő szöveget írta be öreges, reszkető betűkkel a kiolvasott könyvbe: »Kiolvasta 1964. I. 10-én S...i Mihály, aki szül. 1892. II. 4-én. MÁV nyugdíjas.« Váratlanul ért a dolog, engedtem első ösztönös érzésemnek, a könyvféltésnek... S hogy a bácsi – szomorú távozása ellenére – a könyvtár leghűségesebb olvasója a mai napig is, egy kedves semmiségnek köszönhetem. Értesítést küldtem a címére a könyvtár új könyveiről, s egyben gratuláltam közelgő születésnapjára (amelynek dátuma igen-igen bevésődött az emlékezetembe).”¹³

Napirenden a művelődési intézmények együttműködése – harsogja felénk egy cím 1966-ból. Nekem ezt olvasva az az érzésem támadt, hogy több mint negyven esztendeje nem változott a napirend. Hiszen folyamatosan halljuk: „Fel kell mérni a művelődési otthonok, könyvtárak, iskolák... kulturális feladatainak találkozási pontjait, s az együttműködés eredményességét tovább kell fokozni.”¹⁴ Azon sem csodálkozom, hogy másutt meg azt olvasom: „Nemrég jelent meg az iskolai és a községi könyvtárak szétválasztásáról szóló rendelet... Ezután a közös könyvtáros külön időben kölcsönöz az iskolai és a közművelődési könyvtárból. Az iskola tanulói kétszer jelennek meg ugyanabban a helyiségben, hogy ugyanazon könyvekből válogassanak, s ezt a könyvtáros kétszer fogja adminisztrálni. De az oktatást

tisztán és ellenőrzötten fogja kiegészíteni a könyvek nevelő ereje. (A közművelődési könyvtár pedagógiai szempontból nem megbízható hatása csak esetleg két nappal később fogja érni a tanulót.)”¹⁵

Múlt és jelen számos esetben találkozik e lapot forgatva az olvasó lelkében ilyen vagy hasonló hírek nyomán. Így örvendtem meg a nagy szellemek találkozásának akkor is, midőn Kovács József László töprengéseit olvasván a könyvtárak névadásáról egyszer csak azt olvastam, „...a pilisit, Kármán Józsefről nevezném el, hiszen az író részben itt fogalmazta a Fanny hagyományait.”¹⁶ Alig hiszem ugyanis, hogy Pogány György barátom, aki a pilisi Városi Könyvtárnak a közelmúltban ezt a nevet választotta, ismerte ezt a több évtizeddel korábban felvetett gondolatot.

Más helyen, más időben pedig, hírt kaptunk arról, hogy az első Könyvtárosok Napja 1970. május 25-én volt Pest megyében. Kár, hogy e néhány évig nagy érdeklődéssel kísért esemény hosszú szünet után, csak az 1990-es évek végén újult fel. Igaz, azóta folyamatosan sort kerítünk rá, mint erről a Pest Megyei Könyvtáros azóta megjelent számai tanúskodnak.

Múlt és jelen egymásba fonódásának jeleként ismerhetjük föl az első évtizedek *Olvasásra ajánljuk* rovatában találtakat, az utolsó évtized *Írók, művek, olvasók* rovatában közölt írásokban. Természetesen a hasonlóság mellett markáns megkülönböztető jegyekkel is szembesülünk. Míg annak idején sok műről kaptunk néhány soros ismertetést, addig a *Könyves Kata* álnéven, Balogh Istvánné, solymári kolléganőnk által jegyzett írások egy-két, többnyire kortárs író egy-egy művét mutatják be valóságos irodalmi csemegét nyújtva azoknak, akik elmélyülnek bennük.

A könyvtári híradók szerkesztőinek első értekezletét is a Pest Megyei Könyvtáros folyóirat és a Pest Megyei Könyvtár szervezésében tartották meg 1972. június 16-án, a Leányfalui Művelődési Otthon könyvtárában. Lapunk és intézményünk hírnevét öregbítette ez az esemény. Nem beszélve arról, hogy egykori munkatársunk, Papp István, a KMK igazgatójaként fogalmazta meg a következőket: „A híradók megerősödése befolyásolja a Könyvtáros profilját, az alapfokú tájékoztatást átengedheti a híradóknak, s a színvonalat magasabbra emelheti.”¹⁷ Nyugodt szívvel állíthatom, máig hatóan kijelölte számunkra az utat, amelyen járnunk kell.

Az érdi bibliobusz üzembeállítása kapcsán hosszú cikkben számol be Bóday Márta a könyvtári hálózat e nagy vívmányáról. Szemlelhunyva, elmerengvén a dolgon, egyre kíváncsibb lettem. Miért kellett az 1978-ban elindított mozgókönyvtári szolgáltatásnak méltatlanul elhálnia azután, hogy például csak a ceglédi járásban három bibliobusz működött az 1980-as évek második felében? Hisz akár 2004-ben, a KSZR megalkotóinak tollából is származhattak volna az akkor leírt gondolatok. „Az elmúlt évek során bebizonyosodott, hogy színvonalas könyvtári ellátás bizonyos helyeken csak bibliobusz beállításával valósítható meg. Korszerű könyvtári intézmény esetében vonzó, és a többi között az is fontos szempont, hogy nyilvánvalóan kevesebbe kerül a felépítése és a fenntartása, mint ugyanannyi fiókkönyvtár létrehozása. Feltétlenül megtakarítást jelent a könyvállományban, a helyiségekben, a fűtésben stb.”¹⁸

Ide kíváncsiak még azok a gondolatok is, amelyek az 1990-es évek elejéről, a Pest Megyei Könyvtár akkori módszertani vezetőjének, valamint igazgatójának tollából származnak. Az előzőt a három főre apadt megye Módszertani Osztályra háruló szinte elláthatatlan feladathalmaz készítette a következő megállapításra: „Pest

megye területi nagyságát, a települések nagy számát tekintve a megyei könyvtár egyedül, háromszoros létszámmal sem tudná maradéktalanul ellátni a hálózat irányító, segítő és ellenőrző szerepét. Tehát, ismételten a hálózati központokban kellene megbízni, a már korábban is ilyen feladatokat végző könyvtárosokat, a régió könyvtárainak gondozásával.”¹⁹ Bár a régió fogalma mára egy új közigazgatási szerveződéshez kapcsolódik, úgy vélem, jól érthetően jelennek meg e javaslatban csakúgy, mint az utóbbi „váteszi” kijelentésében: „...az ellátórendszerek ... többsége most felbomlott, de hiszek benne, hogy szakmai és gazdasági ésszerűség újabb reneszánszát fogja hozni ezen szerveződéseknek”²⁰ a KSZR-ben később valóra vált felismerések.

Még csak 1990-et írtunk, amikor a Budakeszi Nagyközségi Könyvtár megváltoztatta a nevét. Az új neve: *Budakeszi Könyvtár és Információs szolgálat* lett. Akkor sokan kicsit értetlenül kérdezték, vajon mit akar jelenteni ez a szokatlan elnevezés. A könyvtár vezetője, Nagy Ferenc erre így adott magyarázatot lapunkban: „...a megváltozott politikai és gazdasági feltételek közepette egy-egy intézmény léte kizárólag attól függ majd, hogy ...mennyiben tud egy adott közösség igényeinek megfelelő szolgáltatást biztosítani... Legyen bár pesszimista a jelenlegi gazdasági prognózis, az egyre olcsóbb és egyre nagyobb kapacitású számítógépek maholnap mindenütt megjelennek, és egyre nélkülözhetetlenebbé válnak. Kezelésüket valamennyiünknek meg kell tanulnunk. Ebből a nagy áradatból mi könyvtárosok sem maradhatunk ki, hiszen ha körütekintünk, akkor látjuk, hogy kontinensünk fejlettebb részében, a könyvtárak viszonylag mindenütt az automatizáltság magas fokán állnak, és az egységes Európa létrejöttével, a sorra hatályba lépő szabványok segítségével a ma még meglévő különbségek is hamar elmosódnak majd.”²¹ Ha belegondolunk, hogy Feri, 1998-ban bekövetkezett, sajnálatos halálakor is még csak a kezdetén jártunk annak az útnak, amely mára már kiteljesedett, szinte elámulunk kollégánk éleslátásán, jövőbelátó képességén. Öröm számomra, hogy ezeket a gondolatokat is a Pest Megyei Könyvtáros őrizte meg az utókor számára. Ezzel is bizonyítván, mennyire napra kész, sőt jövőre kész(ülő) információkkal igyekezett olvasói szakmai tudását fejleszteni. Már-már mondhatnánk, a minőségbiztosítás jegyében.

Egy kicsit más vizekre evezve, a folyóirat sokoldalúságának egyik gyöngyszemét szeretném kiemelni a könyvtári polcokon porosodó kötetből. Arról a cikkről kívánok néhány szót szólni, amelyben Szendrő Józsefnek, a kor neves színművészenek e sorai olvashatók: „*Levél a süllyesztőbe: BERDA JÓZSEFNEK! Kedves Barátom! Nem azért tolakszom ezzel a levéllel a Túlvilág Főpostahivatalába, mert néhanapján sikerült itt e Földön eltölteni pár kedves órát, hanem mert elsők között szeretnék lenni, kik hírül adják neked, hogy megnyílt a BERDA KOCSMA.*”²² Hol történt mindez? Nos, Cegléden. Igaz, valójában Berda Ifjúsági Klubnak hívták, de ténylegesen a kocsmá falai között lelt otthonra. Mi folyt a klub falai között? Nem, nem az alkohol különféle töménységű változatai (bár ebben azért nem vagyok olyan biztos), hanem olyan irodalmi élet, amelynek keretében „szívből szakadt” szavakat hallgathattak a fiatalok kortárs költőink tolmácsolásában.

Miután a fenti idézetben Szendrő József a túlvilágot emlegette, arról is eszembe jutott egy-két emlék. Az előttünk járt nagyjaink emléke, akiknek munkássága máig érezhetően meghatározza Pest megye könyvtárügyének történéseit. Közülük most kettőt emelnék ki Kányi Andrásnéét és Weisz Gáborét. A sors úgy hozta, hogy

mindkettejüket Biczák Péter búcsúztatta nyugdíjba vonulásuk alkalmából. Most a Pest Megyei Könyvtáros segítségével, e búcsúztatókból idézve szeretnék újra – egy pillanat erejéig – tisztelni az Olvasó közreműködésével, emléküek előtt.

Kányi Erzsike 1991-ben, negyven évi szolgálat után, távozott a ceglédi könyvtár éléről. Búcsúztatóján a volt munkatárs és barát, így összegezte életművét: „...*Engedd meg Erzsike, hogy átnyújsak Neked... egy csokor virágot és egy ajándéktárgyat, melyet jól rejt a csomagolás. Hadd áruljam el, hogy egy művész által készített üveg gyümölcstartó... (mely) a Te munkásságod, életed szimbóluma is lehet. A forma nemes, tiszta vonalai jól mutatják az üveg tulajdonságait, s bár tudod, hogy szigorú, kemény anyagból van, nem tűr semmilyen álságot, hazugságot, mert betekintést ad magába, mert nincs gátja a szemnek a legmélyébe pillantani. A beeső fényt csak annyira töri meg, hogy önmagából is tudjon hozzáadni, s folytatódván az útja, már színesebb, már több, mint volt. A legnagyobb emberi dolog, már hogy a választott szimbólumhoz ragaszkodjak: tiszta kelyhet méltó gyümölcsökkel színültig tölteni, s nyugodtan, háborítatlan lelkiismerettel ülni le az asztal mellé. Kicsit irigyellek.*”²³

Weisz Gábor 1995-ben hagyta el a váci Katona Lajos Városi Könyvtár parancsnoki hidját, hogy jól megérdemelten nyugalomba vonuljon. Pályáját Pest megyében kezdte, és bár több állomáshelye volt, mindvégig elkötelezetten szolgálta megyénket. Hadd emlékezzünk Órá is a búcsúztató szavaival: „*Kedves Gábor! Hidd el, nem olcsó hízélgés, ha azt mondom, központi személyisége voltál Pest megye könyvtárügyének. Mindig józan megfontolással közelítetted meg a problémákat, nagy tájékozottsággal, átgondoltsággal, társadalmi, szociális érzékenységgel és főleg őszintén. Jó volt hallgatni Téged, és érdemes volt figyelni Rád, mert sokat tanulhatott, aki ezt tette. Említettem: elolvastam a cikkeidet, az elsőt 1966-ból találtam, s irigyellek, mert úgy érzem, semmit sem kell átírnod.*”²⁴

Kedves Olvasó! Utunk végére értünk. Talán nem volt hiábavaló csatlakozni hozzám erre a félévszázados sétára. Lehet, hogy olykor kétségek merültek fel Önben, ez az írás vajon tényleg a Pest Megyei Könyvtárost mutatta-e be? Reményeim szerint, igen. Elmaradt ugyan az ilyenkor szokásos bibliográfiai adatok számbavétele, és még csak nem is törekedtem a teljességre. Lesznek esetleg, akik kifogásolják, hogy az utolsó évtized számairól kevés szó esett. Nem véletlen, hisz azok szerkesztőjeként túlzottan is igyekeztem elfogultságmentes maradni.

Mit is válaszolhatnék, ha nekem mint a Pest Megyei Könyvtáros jelenlegi szerkesztőjének feltenné valaki az ismert kérdést: *Milyen eredményre a legbüszkébb – mit tart legfontosabb feladatának?* Hadd válaszoljak erre is idézettel, Freitag Magdától, a Nagykőrösi Városi Könyvtár egykori nagyszerű igazgatónőjétől kölcsönözve a szavakat: „*Nemcsak az út végén: a fáradtságos út egy-egy stációján is jó megállani, visszatekinteni, visszaneézni. Feliüdülést jelent, ha nem is pihenést, de újabb erőt ad. Ezért örültem az elgondolkodtató kérdésnek, de kissé zavarba is ejtett: tényleg, mire is vagyok a legbüszkébb?*”²⁵

* * *

JEGYZETEK

- 1 Biczák Péter: Beköszöntő. = Pest Megyei Könyvtáros, 2007. 1. sz. 5. p.
- 2 Biczák Péter: Beköszöntő. = Pest Megyei Könyvtáros, 2007. 1. sz. 5. p.
- 3 Simon Zoltán: Beköszöntő. = Pest Megyei Könyvtáros, 1955. 1. sz. 1. p.
- 4 Szabó Sándor: Beköszöntő. = Pest Megyei Könyvtáros, 1957. 4. sz. 1. p.
- 5 Debreceni Imréné: Könyvtáraink problémái és feladatai. = Pest Megyei Könyvtáros, 1957. 4. sz. 6. p.
- 6 Hírek = Pest Megyei Könyvtáros, 1957. 4. sz. 21. p.
- 7 Hírek = Pest Megyei Könyvtáros, 1957. 4. sz. 29. p.
- 8 Papp István: Törzs- és csereanyag a Pilisborosjenői Könyvtárban. = Pest Megyei Könyvtáros, 1959. 6. sz. 10. p.
- 9 Írók könyvtárosok találkozója Leányfalun. = Pest Megyei Könyvtáros, 1960. 8. sz. 16. p.
- 10 Ipolyi Kornélia: Könyvekről – könyvtárosi szemmel. = Pest Megyei Könyvtáros, 1960. 8. sz. 28. p.
- 11 Katsányi Sándor: Hogyan elemezzük a községi könyvtár állományát? = Pest Megyei Könyvtáros, 1964. 20. sz. 10. p.
- 12 15 éves a Pest Megyei Könyvtáros. = Pest Megyei Könyvtáros, 1970. 1. sz. 11. p.
- 13 Zima Istvánné: Könyvtáros szemmel nézve a világot. = Pest Megyei Könyvtáros, 1964. 23. sz. 24. p.
- 14 Márky Péter: Könyvtárak és művelődési otthonok együttműködése a ceglédi járásban. = Pest Megyei Könyvtáros, 1965. 4. sz. 5. p.
- 15 A szabály az szabály... = Pest Megyei Könyvtáros, 1966. 3. sz. 32. p.
- 16 Kovács József László: Olvasónaplómból. = Pest Megyei Könyvtáros, 1969. 4. sz. 24. p.
- 17 Pál Ernő: Néhány gondolat a könyvtári híradók szerkesztőinek első értekezlete alkalmából. = Pest Megyei Könyvtáros, 1972. 3. sz. 24. p.
- 18 Bóday Márta: Az érdi mozgókönyvtárról. = Pest Megyei Könyvtáros, 1978. 2. sz. 25. p.
- 19 Kiss László: Javaslat egy új hálózatra. = Pest Megyei Könyvtáros, 1994. 1. sz. 4. p.
- 20 Biczák Péter: 90 éves a szobi „Érdy János” könyvtár. = Pest Megyei Könyvtáros, 1994. 1. sz. 57. p.
- 21 Nagy Ferenc: Egy új név és ami mögötte van. = Pest Megyei Könyvtáros, 1990. 1. sz. 25. p.
- 22 Maczelka Tibor: Konok kovácsok között... = Pest Megyei Könyvtáros, 1971. 3. sz. 14. p.
- 23 Biczák Péter: Életpályák (Kányi Andrásné...). = Pest Megyei Könyvtáros, 1991. 1. sz. 4. p.
- 24 Biczák Péter: Köszöntő... = Pest Megyei Könyvtáros, 1995. 1. sz. 55. p.
- 25 Freitag Magda: Milyen eredményre a legbüszkébb – mit tart legfontosabb feladatának? = Pest Megyei Könyvtáros, 1970. 1. sz. 3. p.

Gerber György